

CZEGO I JAK
BĘDZIEMY SIĘ UCZYĆ?

BLANDYNA
ZAJDLER

SCENARIUSZE LEKCJI GEOGRAFII dla III etapu edukacyjnego w zakresie rozszerzonym

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

Problemy środowiska przyrodniczego współczesnego świata – zagrożenia naturalne i antropogeniczne.

Klasa IV, Blok. II R. Działy XVIII (4, 5, 6, 7, 9)

Cel: Uświadomienie relacji: człowiek–przyroda i konieczności przestrzegania zasad zrównoważonego rozwoju w gospodarowaniu zasobami naturalnymi. Uczeń:

- wskazuje związki między gospodarką a warunkami środowiska przyrodniczego;
- omawia przyczyny zmian w środowisku przyrodniczym;
- przedstawia przykłady zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i ich przyczyny;
- nazywa problemy, jakie niesie dla środowiska działalność człowieka;
- ocenia działalność człowieka w środowisku, wskazując negatywne skutki.

Metody/Techniki/Formy pracy: portfolio z materiałami źródłowymi, burza mózgów, drzewo decyzyjne; praca w grupach, elementy OK – **pytania kluczowe, NaCoBeZu.**

Środki dydaktyczne: mapa ścienna fizyczna świata, atlas, rzutnik, laptopy dla grup z dostępem do Internetu, podręcznik.

Opis przebiegu zajęć/lekcji

Faza wstępna: Nauczyciel wyjaśnia uczniom, że zostaną wprowadzone elementy OK, tj. Pytanie kluczowe oraz kryteria NaCoBeZu; Pytanie kluczowe dla uczniów: Czy działalność gospodarcza człowieka musi zagrażać środowisku przyrodniczemu?

NaCoBeZu – na co będę zwracać uwagę (zadania, kryteria oceny):

1. Wyszukasz i opiszysz przykłady największych zagrożeń dla środowiska przyrodniczego świata i ich przyczyny.
2. Określisz i wskażesz na mapie przykładowe obszary występowania wybranych zagrożeń.
3. Podejmiesz decyzję, jak można to zmienić/jakie działania podjąć z korzyścią dla środowiska.
4. Ocenisz działalność człowieka w środowisku, wskazując pozytywne i negatywne konsekwencje gospodarowania.

Faza realizacji:

- Nauczyciel prosi uczniów o wymienienie największych zagrożeń dla środowiska.
- Uczniowie podają przykłady zagrożeń spowodowane działalnością człowieka. Zgłaszają przykłady i zapisują je na tablicy w postaci tzw. mapy mentalnej. Pracując

w parach, dopisują do wypisanych na tablicy trzech wybranych zagrożeń, ich przyczyny.

- Praca w czterech grupach z materiałem źródłowym metodą drzewa decyzyjnego: zadaniem uczniów jest uzupełnienie planszy z tzw. drzewkiem decyzyjnym.
- W pniu drzewa wpisano trzy decyzje dotyczące działalności człowieka, a każda z nich skutkuje zarówno pozytywnie, jak i negatywnie dla środowiska. Należy wymienić te skutki w oparciu o dotychczasową wiedzę oraz załączony materiał źródłowy. Na koniec należy dokonać wyboru ostatecznej decyzji; powinna nią być ta, która jest korzystniejsza dla środowiska i zachowuje wpisane w koronie drzewa cele i wartości.
- Uczniowie zastanawiają się: czy odpowiedź zawsze jest jednoznaczna? Czy można przeprowadzić zabiegi cofające zmiany? Zwięźleniem pracy uczniów będzie prezentacja plakatów, tj. uzupełnionych drzewek decyzyjnych z komentarzem liderów grup.

Faza podsumowująca: Podsumowaniem lekcji będzie notatka na temat zagrożeń i skutków dla środowiska naturalnego powstających w wyniku działalności człowieka.

Komentarz metodyczny

Warto pomyśleć o realizacji tych tematów na dwugodzinnym bloku nauczania geografii. Można zrealizować więcej treści, nie rozbijając tego zagadnienia na dwie odrębne lekcje.

Zastosowane podczas lekcji OK rozwija atmosferę sprzyjającą uczeniu się, trwale wzmacnia w uczniach poczucie ich wartości, zwiększa zaangażowanie uczniów w naukę, zachęca uczniów do samodzielności, stwarza uczniom warunki do współpracy, pogłębia świadomość procesu uczenia, pozwala uczniom wziąć odpowiedzialność za własną naukę oraz zrozumieć, z czym mają problem i w jaki sposób ten problem przezwyciężyć. Warto zastosować na zakończenie lekcji ocenianie koleżeńskie zawierające informację zwrotną dla kolegi/koleżanki z ławki.

Kompetencje w zakresie: rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności, matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.